

(

NTFR 2023/1061

INTERNATIONAAL EN EUROPEES

De fiscale behandeling van topsporters in Monaco

Staatssecretaris Fiscaliteit Belastingdienst, brief van 22 juni 2023, nr. 2023-0000144302

Samenvatting

Staatssecretaris Van Rij is van plan om in internationaal en Europees verband te verkennen of er afspraken gemaakt

kunnen worden over de belastingheffing van zogenoemde 'high net worth individuals'. Dit schrijft de staatssecretaris in antwoord op vragen over het bericht 'Monaco: belastingparadijs voor topsporters'.

Het antwoord op de vraag waar fiscaal gezien iemand woont, is doorslaggevend voor de manier waarop diegene in de Nederlandse belastingheffing wordt betrokken. Iemand die fiscaal inwoner is van Nederland is binnenlands belastingplichtig voor het wereldinkomen. Iemand die niet in Nederland woont is slechts belastingplichtig voor het inkomen uit Nederlandse bronnen.

Fiscaal inwoner van Nederland

Of iemand als fiscaal inwoner van Nederland wordt beschouwd, wordt op basis van art. 4 lid 1 AWR 'naar omstandigheden' beoordeeld.

Nederland hanteert om te bepalen waar iemand woont het criterium 'inwonerschap'. Als een Nederlander nog een duurzame, persoonlijke band met Nederland heeft (en er geen verdrag is dat de belastingheffing aan het andere land toewijst), dan is deze Nederlander in Nederland voor diens wereldinkomen belastingplichtig. Als een Nederlander geen duurzame, persoonlijke band met Nederland meer heeft, heeft Nederland op basis van dit systeem geen heffingsrechten over diens wereldinkomen. Het woonland van de Nederlander kan het wereldinkomen van deze Nederlander in de heffing betrekken. Nederland mag echter wel heffen over inkomsten die hier ontstaan, zoals bijvoorbeeld vastgoed dat hier gelegen is.

Andere landen kunnen een in verhouding lage belastingdruk hebben op inkomen of vermogen. Als een Nederlander in een dergelijk land woont, geldt het belastingsysteem van dat land ook voor deze persoon. Tegelijk is Van Rij van mening dat het belangrijk is dat er net als voor bedrijven geen fiscale concurrentie tussen landen bestaat die resulteert in een race to the bottom.

High net worth individuals

Binnen de OESO en de Europese Unie zijn op dit moment geen initiatieven om een wereldwijde minimuminkostenbelasting te ontwikkelen waarbij Nederland kan bijheffen als een ander land dat onvoldoende doet. Van Rij is van plan om in internationaal en Europees verband te verkennen of er afspraken gemaakt kunnen worden over de belastingheffing van zogenoemde 'high net worth individuals'. Daarbij wil de staatssecretaris wel graag de verwachtingen temperen. De inkomstenbelasting is een belangrijk herverdelingsinstrument voor landen, waardoor er terughoudendheid is om afspraken te maken over deze soort belasting.

Noot: Molenaar*

Oude kost

Aanleiding voor deze Kamervragen was het artikel in de Volkskrant van 27 mei 2023: 'Monaco: belastingparadijs voor topsporters'. Toen ik het las dacht ik, 'o jee, alweer...', want zo'n verhaal heeft de laatste dertig jaar vaker in de krant gestaan en er is eigenlijk weinig veranderd. Als de topsporter (of -artiest) daadwerkelijk naar Monaco verhuist en Nederland echt achter zich laat, dan is hij (of zij) hier geen inwoner meer en niet meer belastingplichtig

voor zijn wereldinkomen. De staatssecretaris schrijft dat ook in zijn antwoorden op de Kamervragen van Idsinga (VVD).

Max Verstappen

Het Volkskrantartikel ging vooral over Max Verstappen en bijzonder aan hem is dat hij nooit in Nederland gewoond heeft. Geboren in België, waar zijn ouders eerder naar toe verhuisd waren, misschien ook vanwege de belastingvoordelen voor zijn vader als autocoureur. Max verhuisde vervolgens naar Monaco om nog meer te besparen. Ik verbaas me er telkens over waarom hij zo populair is als hij niets met Nederland heeft. Heel vreemd is zelfs dat hij vorig jaar hier een koninklijke onderscheiding kreeg.

Mogelijke belastingheffing

Met de Kamervragen is Idsinga (VVD) op zoek naar een mogelijke belastingheffing van Verstappen en andere topsporters die in Monaco wonen. De staatssecretaris legt vervolgens uit dat zoiets niet gaat zonder inwonerschap. Maar daarbij vergeet hij wel een belangrijk heffingsrecht van de landen waarin Max Verstappen zijn races rijdt. In een reactie bij Jinek op RTL4 zei zijn manager ook dat Max overal bij zijn races lokale bronbelasting betaalt.

In Nederland is dat voor buitenlandse beroepssporters (en artiesten) geformuleerd in art. 1 jo. art. 5a lid 2 Wet LB 1964. In 2007 is er weliswaar een vrijstelling van deze bronheffing ingevoerd, op mijn persoonlijke aanbeveling, maar die geldt alleen als de buitenlandse sporter inwoner is van een land waarmee Nederland een belastingverdrag heeft. Met de vrijstelling wordt internationale dubbele belastingheffing voor artiesten en sporters voorkomen, want ze hoeven nu alleen in eigen land belasting te betalen. Maar die vrijstelling mag natuurlijk niet gelden voor landen waarmee wij geen belastingverdrag hebben, want dan weten wij niet of daar wel normaal belasting wordt geheven.

En met Monaco hebben wij geen verdrag, dus mag Nederland gewoon de 20% loonbelasting blijven heffen van de inkomsten van Max Verstappen van de Grand Prix in Zandvoort. Zowel van zijn prijzengeld als van een evenredig deel van zijn basissalaris én van zijn sponsorinkomsten die direct gerelateerd zijn aan zijn autoracen, voor de dagen dat hij als sporter in Nederland actief is.

Het is natuurlijk een hele klus om dit allemaal uit te werken, want de Nederlandse organisatie van de Grand Prix betaalt waarschijnlijk één bedrag aan de Formule 1-organisatie, die daar sponsor- en tv-inkomsten aan toevoegt, kosten aftrekt en de raceteams doorbetaalt, terwijl de race-teams ook weer sponsorinkomsten en kosten hebben én uiteindelijk de coureurs uitbetalen. Maar van dat laatste mag Nederland dus voor een deel heffen, op basis van de in Nederland gewerkte dagen. Het moet echter wel in de LB, want in de IB bestaat hiervoor geen heffingsrecht.

De sponsorinkomsten kan Nederland deels belasten zoals het VK dit doet na het arrest van Andre Agassi (House of Lords 17 mei 2006, (2006) UKHL 23) en de VS na de arresten van Retief Goosen (9 juni 2011, 136 T.C., No. 27) en Sergio Garcia (US Tax Court 14 maart 2013, 140 T.C. No.6). Het klinkt ver weg, maar de kennis van die heffing is in die landen intussen goed ontwikkeld.

Risico van dubbele heffing in gewone landen

Voor sporters en artiesten die in Nederland blijven wonen is deze bronbelasting in de landen van hun wedstrijden en optredens een groot gevaar, want zij lopen snel tegen dubbele belastingheffing aan. Een schrijnend voorbeeld daarvan is de DJ Nicky Romero, die het onderwerp was van HR

* dr. D. (Dick) Molenaar - werkzaam bij All Arts Belastingadviseurs en als onderzoeker verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam

24 september 2021, NTFR 2021/3213 (met noot van Van Dun) en in 2015 ruim 170.000 euro belasting dubbel betaalde omdat hij die niet kon verrekenen in zijn bv. In mijn column 'DJ en dubbele belastingheffing' in WFR 2021/194 beschreef ik dat hij in zeven jaar tijd ca. 1.000.000 euro dubbele heffing had opgelopen. Die mag hij voorttellen naar de volgende jaren sinds het Besluit van 18 april 2023, nr. 2023-2897, maar als het elk jaar gebeurt wordt dat een enorme berg. Bij zo'n ervaring wordt een move naar Monaco wel weer begrijpelijk, zoals de tennisser Hans Siemerink in een interview in een 2006 vertelde. Deze dubbele heffing komt door het strenge artikel 17 voor sporters en artiesten in de belastingverdragen, geïnitieerd door het OESO Modelverdrag. Ook door Nederland volop toegepast, alhoewel de Notitie Fiscaal Verdragsbeleid 2020 na de behandeling in de Tweede Kamer toch wel weer de ruimte geeft dat Nederland kan afzien van artikel 17 in een belastingverdrag. Zoals recent gebeurd is in het op 21 juni 2023 ondertekende nieuwe belastingverdrag met België.

Grote voordeel van Monaco en andere belastingparadijzen

Jarenlang was het grote voordeel dat Nederland geen bronheffing had op uitgaande brutobetalen. Dat betekende dat reclame-inkomsten, sponsoring en royalty's bruto zonder inhoudingen konden worden uitbetaald naar Monaco en andere belastingparadijzen. Daar heeft Max Verstappen ongetwijfeld ook gebruik van gemaakt. Met de Wet bronbelasting 2021 is er weliswaar een einde gekomen aan die volledige vrijdom, maar nog niet alle brutobetalen vallen daaronder. Dat is anders dan in Duitsland, Spanje, Frankrijk en andere landen, die op alle uitgaande bedragen een bronheffing hebben, die slechts opzij gezet wordt als een artikel in een belastingverdrag dat bepaalt.

Pijler 1 en 2

In de Kamervragen gaat Idsinga nog in op het bijheffen in het woonland op grond van de nieuwe Pijler 2-regeling. De staatssecretaris pareert dat door te zeggen dat dit alleen voor inwoners van Nederland mogelijk is. Toch zit er wel veel in deze vraag, want de internationale belastingheffing van sporters en artiesten lijkt veel op deze nieuwe belastingregels voor de digitale economie, zoals ik samen met Michelle Klootwijk beschreef in het artikel 'Sporters, artiesten en de belastingheffing van de digitale economie' in WFR 2021/84.

Conclusies

Er is toch meer belastingheffing van topsporters in Monaco en andere belastingparadijzen dan de staatssecretaris in zijn antwoorden op de Kamervragen weergeeft. Die heffing bestaat deels al jaren en is deels van de laatste tijd. Toch zal het blijven lukken om een deel onbelast overgeheveld te krijgen, maar het wordt steeds meer de vraag of dat wel opweegt tegen de extra kosten en het ongemak van het wonen in zo'n belastingparadijs.

Sowieso is artikel 17 in het OESO Modelverdrag en belastingverdragen geen geschikte maatregel tegen dit ontwijkingsgedrag, want daarmee worden alleen sporters en artiesten geraakt die juist in Nederland (en andere normale landen) zijn blijven wonen. Daarom weg met artikel 17 in de belastingverdragen, maar wel de bronheffingen voor betalingen aan inwoners van belastingparadijzen verder ontwikkelen.